

MANIFEST PER A LA MILLORA DE L'ENSENYAMENT SECUNDARI DE CATALUNYA

Conscients de la persistent davallada dels coneixements i capacitats adquirits pels alumnes d'ensenyament secundari (certificada pels resultats de les proves PISA de 2023), i amb la voluntat de posar remei a aquesta situació, hem volgut plasmar en aquest manifest una sèrie de concepcions pedagògiques i males pràctiques més o menys ancorades a la majoria de centres educatius d'ensenyament secundari del nostre país que creiem que estan perjudicant la qualitat d'aquest ensenyament des de fa temps. En el present escrit també fem 50 propostes destinades a millorar-la (pàg. 10).

1. Concepcions pedagògiques i males pràctiques que considerem que perjudiquen l'ensenyament secundari

Considerem que bona part dels adolescents de 15 o 16 anys que obtenen el graduat d'ESO té grans dificultats en la comprensió lectora i l'expressió escrita, té molt poca cultura científica i de l'àmbit de les humanitats, té poc coneixement de les llengües estrangeres, mostra mancances evidents a l'hora de fer raonaments matemàtics o científics d'una certa complexitat, menysté qualsevol coneixement que no sigui percebut (des del seu punt de vista) com a útil, té un vocabulari que cada cop és més simple i abasta menys àmbits i té un nivell de llengua catalana notablement baix, la qual cosa contrasta amb el fet que tenir el graduat d'ESO quasi sempre comporta obtenir el certificat de nivell de suficiència de català (nivell C1). La formació acadèmica d'aquests adolescents ha anat empitjorant al llarg de les tres últimes dècades, un temps durant el qual s'ha potenciat molt la innovació pedagògica, una innovació que, en general, ha menystingut la cultura de l'esforç.

Contribueix a aquest deteriorament de l'ensenyament l'excessiva tolerància amb les faltes de disciplina i de respecte per part de l'alumnat (desobediència, insolència, insults, amenaces, agressions, vandalisme...), que cada vegada són més freqüents.

Els nostres alumnes són el futur del país, per la qual cosa hem de procurar que la seva formació sigui cada cop millor. Malgrat les grans inversions econòmiques que s'han fet per tal de millorar l'ensenyament en les últimes dècades, hi ha un sentiment generalitzat que el grau de formació dels alumnes quan acaben els estudis de secundària, i especialment els de l'ESO, és cada cop pitjor.

1.1 Concepcions pedagògiques que perjudiquen l'ensenyament secundari

Opinem que la situació descrita es dona, en part, perquè persones que es consideren expertes en pedagogia intenten imposar unes concepcions pedagògiques que, segons el nostre parer, perjudiquen l'ensenyament. Aquestes concepcions són les nou que s'exposen a continuació.

- 1) Pressuposar que la majoria d'alumnes vol aprendre i que, si no aprèn, és perquè el professorat no l'ha motivat prou o no ensenya prou bé.
- 2) Considerar que la felicitat dels alumnes és més important que el seu aprenentatge.
- 3) Entendre que el fracàs escolar es pot solucionar fent que aconseguir els títols estigui a l'abast de tothom.
- 4) Menystenir la importància de l'acumulació de coneixements tot dient que el més important és que l'alumne aprengui a aprendre.
- 5) Menystenir la importància de la memorització obviant que, sense ella, no hi pot haver coneixement.
- 6) Creure que la innovació pedagògica constant comporta sempre una millora i menystenir els mètodes pedagògics tradicionals.
- 7) Acceptar que s'avalui mitjançant criteris subjectius, com ara "el grau de maduresa" o "el grau d'esforç".
- 8) Sobrevalorar la utilitat pedagògica de les eines digitals.
- 9) Donar les culpes del mal funcionament de l'ensenyament principalment a la falta de recursos econòmics.

1.2 Males pràctiques que perjudiquen l'ensenyament secundari

Opinem també que en l'ensenyament secundari es donen una sèrie de males pràctiques que el perjudiquen, el desprestigien i, de retruc, repercuteixen negativament en l'ensenyament universitari. Algunes d'aquestes males pràctiques estan més o menys relacionades amb determinades concepcions pedagògiques de la llista anterior.

A continuació, exposem mitjançant una llista que té vuit apartats quines són les males pràctiques en qüestió. Més endavant, n'expliquem les causes i les conseqüències.

- 1) Abaixar massa el grau de coneixement mínim dels continguts didàctics que s'exigeix a l'alumne a canvi de l'aprobat ("regalar aprovats").
- 2) Avaluar basant-se en gran part en sistemes d'avaluació poc objectius, que no serveixen per saber quin és el grau de coneixement de l'alumne i poden ser injustos.
- 3) Males pràctiques que tenen com a objectiu combatre el fracàs escolar i tractar la diversitat.
- 4) Mercantilitzar els aprovats i els títols.
- 5) Tenir massa en compte l'opinió i les exigències de les famílies a l'hora de prendre decisions.
- 6) Tolerància excessiva amb les faltes de disciplina.
- 7) Males pràctiques en el cobriment de les places docents.
- 8) Imposar càrregues burocràtiques que perjudiquen la pràctica docent.

2. Causes i conseqüències de les males pràctiques que perjudiquen l'ensenyament secundari

2.1 Abaixar massa el grau de coneixement mínim dels continguts didàctics que s'exigeix a l'alumne a canvi de l'aprovat ("regalar aprovats")

➤ ***Considerem que les causes principals d'aquesta mala pràctica són les següents.***

- Voler amagar el fracàs escolar.
- Evitar el conflicte que podria generar el fet que alumnes, pares o professors no acceptin que l'alumne suspengui.
- Les pressions velades (o no) que la direcció o altres professors exerceixen sobre el professor que ha suspès un alumne per aconseguir que el mateix professor l'aprovi.
- Considerar que suspendre un alumne és perjudicar-lo.
- Donar al professor que té molts alumnes suspesos (més del 50%, per exemple) la culpa d'aquest mal resultat acadèmic, sense tenir en compte si és just o no que n'hagi suspès tants.

➤ ***Considerem que les conseqüències principals d'aquesta mala pràctica són les següents.***

- Contribueix a abaixar el grau de coneixements i competències de l'alumnat perquè comporta que aquest, seguint la llei del mínim esforç, s'esforci cada cop menys per aprendre i s'enganduleixi cada cop més. La llei del mínim esforç diu que, quan algú vol aconseguir un objectiu (l'aprovat, en aquest cas), tendeix a actuar per aconseguir-lo de la manera que li suposi menys esforç.
- Quan comporta retallades en el currículum educatiu (cosa que és freqüent), redueix el grau de coneixements i competències que pot adquirir l'alumnat.
- L'existència de les dues conseqüències anteriors afavoreix els centres educatius privats no concertats (de formació general i/o especialitzats en determinades matèries) que tenen un grau d'exigència alt, perquè fa que aquests siguin els únics que poden donar un ensenyament de bona qualitat. Aquest fet repercuteix negativament en la igualtat d'oportunitats, perquè comporta que el bon ensenyament només estigui a l'abast de l'alumnat amb més poder adquisitiu i perjudica especialment els alumnes amb pocs recursos econòmics que tenen capacitat i ganes d'aprendre.
- Fa que els alumnes tinguin una idea totalment falsa de com funciona la societat competitiva en què vivim. No els prepara per a un futur laboral en el qual probablement seran examinats contínuament ni per enfrontar-se a les frustracions. Aquesta manca de preparació els pot fer més vulnerables a trastorns mentals com ara l'ansietat i la depressió.

- Pot portar a aprovar quasi tothom i a una demonització del fet de suspendre. Regalar aprovats fa que suspendre es pugui arribar a percebre com quelcom molt perjudicial, quan en realitat suspendre una matèria a un alumne és només posar de manifest que no ha demostrat saber-ne prou i que ha d'aprendre'n més. Suspendre un alumne no equival a perjudicar-lo.
- Pot fer que la professió docent perdi prestigi. El docent cada vegada serà menys percebut com a transmissor i dipositari dels coneixements i més considerat com a guarda o cuidador d'adolescents.
- Contribueix a fer perdre autoritat als docents, perquè poder suspendre els alumnes quan ho consideren just i necessari els en dona.
- Comporta haver de concedir titulacions a alumnes amb una formació que està molt per sota de la que els estudis que els corresponen pretenen donar. Aquest fet té com a conseqüència que les titulacions es devaluïn. Perden valor perquè no garanteixen que qui les té ha adquirit la formació a la qual van associades.
- Fa que es doni la mateixa recompensa (l'aprovat) a alumnes que no tenen els coneixements mínims desitjables ni s'han esforçat per assolir-los i a alumnes que sí que els han assolit, la qual cosa comporta un greuge comparatiu per als segons que pot fer-los pensar que el seu esforç ha estat menystingut i que no cal mantenir-lo perquè no és necessari per aprovar.

2.2 Avaluar basant-se en gran part en sistemes d'avaluació poc objectius, que no serveixen per saber quin és el grau de coneixement de l'alumne i poden ser injustos

➤ **Explicació**

Creiem que el sistema d'avaluació més eficaç i just és aquell que és més objectiu, el qual, segons el nostre parer, és el que es basa en exàmens realitzats de manera individual i sota vigilància; per aquest motiu, opinem que l'avaluació s'hauria de basar, principalment, en aquest tipus d'exàmens, escrits o orals. Considerem que l'exposició d'un tema es pot considerar un examen oral.

Considerem sistemes d'avaluació poc objectius els basats en treballs dels quals no se'n pot conèixer amb seguretat l'autoria, i també els basats en l'autoavaluació, la coavaluació, l'actitud, el grau de participació o el grau d'esforç. Aquests sistemes d'avaluació, generalment, tenen com a conseqüència una rebaixa del grau de coneixement mínim dels continguts didàctics que s'exigeix a l'alumne a canvi de l'aprovat.

Considerem que contribueix a fer injust el sistema d'avaluació posar notes no numèriques i no aproximar les notes numèriques fins a les dècimes. Aquesta mala pràctica és injusta perquè fa que dos alumnes que han demostrat coneixements força diferents d'una mateixa matèria tinguin idèntica qualificació (es dona el cas, per

exemple, que té una qualificació d'assoliment notable (AN) tant l'alumne que té una nota numèrica de 6,5 com el que la té de 8,4). La transformació de notes numèriques en notes expressades amb lletres (NA, AS, AN i AE) i la posterior transformació d'aquestes en notes numèriques, per tal de poder fer mitjanes, genera injustícies greus en el cas del càlcul de la nota de la Selectivitat i en la selecció dels alumnes candidats a cursar un cicle formatiu de Formació Professional. En el cas de l'exemple anterior, la nota 6,5 es transforma en AN i posteriorment es transforma en 7,5, amb la qual cosa l'alumne que ha tret un 6,5 surt beneficiat. En el mateix exemple, la nota 8,4 es transforma en AN i posteriorment en 7,5, amb la qual cosa l'alumne que ha tret un 8,4 surt perjudicat.

➤ **Considerem que les causes principals d'aquesta mala pràctica són les següents.**

- La intenció de facilitar que l'alumne aprovi.
- Amagar el fracàs escolar.
- El fet que alguns docents donin poca importància al procés d'avaluació perquè consideren que el seu resultat és menystingut regalant aprovats i títols.

➤ **Considerem que les conseqüències principals d'aquesta mala pràctica són les següents.**

- Fa que l'alumne no acabi d'entendre quin valor té el seu treball i no permet conèixer com evoluciona el grup, la qual cosa dificulta que s'hi puguin aplicar mesures de millora didàctica adequades.
- Com que, generalment, té com a conseqüència una rebaixa del grau de coneixement mínim dels continguts didàctics que s'exigeix a l'alumne a canvi de l'aprobat, té les conseqüències negatives que s'han explicat quan s'ha parlat de la mala pràctica número 1.

2.3 Males pràctiques que tenen com a objectiu combatre el fracàs escolar i tractar la diversitat

➤ **Quines són aquestes males pràctiques?**

- Amagar el fracàs escolar pressionant el professor que ha suspès un alumne perquè l'aprovi, preparant els alumnes per a les proves de competències bàsiques, impartint continguts acadèmics que tenen un nivell inferior al que figura en el currículum educatiu, afavorint que els alumnes passin d'un curs al següent encara que tinguin un nivell de coneixements molt inferior al que correspon al primer o concedint titulacions a alumnes amb una formació que està molt per sota de la que els estudis corresponents a aquestes titulacions pretenen donar.
- Agrupar els alumnes en grups classe amb una diversitat excessiva.
Quan parlem de diversitat hauríem de distingir entre la diversitat dins del conjunt d'alumnes que es matriculen d'un curs determinat i la diversitat que hi ha dins d'un grup classe. Considerem que, a l'hora de repartir els alumnes en grups classe, no és

convenient crear grups amb una diversitat excessiva, perquè això dificulta molt la tasca docent i perjudica l'aprenentatge de l'alumne.

És impossible que el docent atengui correctament i simultàniament alumnes que tenen motivació i una bona base de coneixements previs, alumnes que no tenen ni una cosa ni l'altra i alumnes que tenen necessitats específiques molt diverses, com ara escàs coneixement de l'idioma, trastorns greus de conducta, comportament disruptiu o greus dificultats cognitives.

Pel que hem acabat d'exposar, considerem que la millor manera de tractar la diversitat és agrupar els alumnes en grups classe que en tinguin poca.

- Abaixar sistemàticament el grau de coneixement mínim dels continguts didàctics que se li exigeix a un alumne a canvi de l'aprovat pel fet de tenir un pla individualitzat (PI)⁽¹⁾. Per exemple, no té sentit que, a un alumne que té un quocient intel·lectual molt elevat i se li ha fet un PI perquè té un trastorn de dèficit d'atenció, se li exigeixi menys a canvi de l'aprovat pel fet de tenir un PI.
- Donar la possibilitat d'assolir la nota màxima d'una matèria a alumnes que en aquesta matèria tenen un PI que comporta abaixar el grau de coneixement mínim dels continguts didàctics necessari per aconseguir l'aprovat. Considerem que fer això és una mala pràctica perquè genera un greuge comparatiu en relació amb els alumnes que no tenen PI i comporta la devaluació del títol al qual va associada la matèria en qüestió.

➤ ***Considerem que les conseqüències principals d'aquest conjunt de males pràctiques són les següents.***

- Afavoreix que dintre de cada grup classe augmenti el nombre d'alumnes que perjudiquen l'aprenentatge dels companys que volen aprendre.
- Perjudica la credibilitat i el prestigi del sistema d'ensenyament i dels docents.
- Pot perjudicar la moral i l'autoestima dels docents perquè pot fer que percebin la seva feina com a poc útil i fraudulenta.
- Enganya l'alumne perquè li atribueix uns mèrits que no té.

2.4 Mercantilitzar els aprovats i els títols

➤ ***Explicació***

Entenem per mercantilitzar els aprovats i els títols donar-los per motius il·legítims diferents dels ja citats, com ara atraure matriculacions, obtenir beneficis de l'administració pública, guanyar prestigi, mantenir llocs de treball o prendre alumnes a altres centres d'ensenyament.

(1) Un pla individualitzat (PI) és el conjunt de mesures i actuacions de suport destinades a donar resposta de manera personalitzada a alumnes que presenten necessitats educatives específiques.

Creiem que és bo que hi hagi competència entre centres educatius si aquesta té com a conseqüència una millora en els serveis que donen, però considerem que la competència és perversa quan, per atraure matriculacions, es basa en donar aprovats i títols a canvi de cada cop menys esforç. Malauradament, aquest tipus de competència existeix.

➤ ***Considerem que les conseqüències principals d'aquesta mala pràctica són les següents.***

Contribueix especialment a desprestigiar el sistema educatiu i té com a altres conseqüències negatives la majoria de les exposades dins l'apartat corresponent a la mala pràctica número 1: abaixar el grau de coneixements de l'alumnat, afavorir els centres privats elitistes, desprestigiar la professió docent, fer perdre autoritat al professorat, etc.

2.5 Tenir massa en compte l'opinió i les exigències de les famílies a l'hora de prendre decisions

➤ ***Explicació***

Considerem que, davant de la majoria de conflictes, no és correcte que tingui el mateix o menys grau de credibilitat el que diu el professor directament afectat que el que diu l'alumne i/o la seva família. Som del parer que, en general, a la paraula del professor directament afectat se li ha de donar més pes, perquè si no es perjudica la seva presumpció d'imparcialitat i la seva autoritat.

➤ ***A continuació s'exposen quatre casos d'aquesta mala pràctica que són especialment perjudicials.***

- Aprovar un alumne que prèviament estava suspès perquè la família ha pressionat perquè se l'aprovi
- Retirar o rebaixar el càstig imposat a un alumne a causa de les pressions exercides per la família.
- Recomanar al professor que retalli els continguts d'una matèria perquè una o més famílies consideren que són excessius.
- Posar en dubte, sense arguments, la metodologia, la paraula o les notes acadèmiques posades pel professor quan una o més famílies les qüestionen.

➤ ***Considerem que les causes principals d'aquesta mala pràctica són les següents.***

- Defugir l'enfrontament amb les famílies.
- L'existència d'un sistema de valors que facilita que les famílies tinguin una poder d'influència excessiu.
- Voler aconseguir les famílies per tal d'atraure matriculacions, guanyar prestigi o prendre alumnes a altres centres d'ensenyament.

- ***Considerem que les conseqüències principals d'aquesta mala pràctica són les següents.***
 - Desprestigia la professió docent.
 - Contribueix a fer perdre autoritat al professorat.
 - Perjudica l'adquisició d'autonomia i responsabilitat per part de l'alumne.

2.6 Tolerància excessiva amb les faltes de disciplina

- ***Considerem que les causes principals d'aquesta mala pràctica són les següents.***
 - Evitar l'enfrontament amb els alumnes i/o amb les seves famílies.
 - Les pressions que els docents reben per part de la direcció, d'altres docents, d'alumnes o de les seves famílies.
 - L'existència d'un corrent d'opinió segons el qual la disciplina i, especialment, les sancions que comporta són dolentes per naturalesa perquè generen patiment a l'alumne.
 - Associar la disciplina i les sancions que comporta a ideologies retrògrades i a sistemes educatius no inclusius.
- ***Considerem que les conseqüències principals d'aquesta mala pràctica són les següents.***
 - Pot conduir a l'adquisició de mals hàbits entre els alumnes. Si les faltes de disciplina són tolerades, els alumnes poden considerar que el seu mal comportament és acceptable i no rectificar. A més a més, la sensació d'impunitat que crea pot provocar que alumnes que habitualment tenien un bon comportament cometin faltes de disciplina.
 - Pot dificultar molt l'aprenentatge si comporta moltes interrupcions, perquè dificulta la concentració i el seguiment de les explicacions del professor, afavoreix la distracció, posa entrebancs a la pràctica docent i altera emocionalment alguns alumnes.
 - Perjudica la pràctica docent i les condicions laborals dels professors, perquè els enerva, els cansa i els desanima, i pot fer que passin més temps gestionant problemes de comportament que ensenyant el contingut previst.
 - Afavoreix que cada cop hi hagi menys persones que aspirin a dedicar-se a la docència, perquè desprestigia la professió docent.
 - No prepara els alumnes per a conviure en una societat el funcionament de la qual es basa, en gran part, en les normes, ni per a un futur laboral en què les faltes de disciplina no seran tolerades.

2.7 Males pràctiques en el cobriment de les places docents

➤ *Quines són aquestes males pràctiques?*

- Assignar matèries a professors que no estan capacitats per impartir-les.
- Ser poc eficient a l'hora de cobrir les places vacants.
- Exigir als aspirants a docents que tinguin un màster de formació del professorat que defensa una determinada ideologia donant com a bones o com a dolentes pràctiques pedagògiques l'eficàcia de les quals és opinable.
- Contractar professorat que no té acreditats els coneixements que calen per impartir les matèries associades al seu contracte. Per exemple, contractar biòlegs per fer classes de pràctiques de perruqueria.
- Tenir un sistema de selecció del professorat que no permet saber si aquest domina totes les parts de les matèries que haurà d'impartir. Per exemple, no comprovar si els biòlegs que han d'impartir biologia i geologia saben geologia (cal tenir en compte que per obtenir el grau en biologia no és obligatori cursar cap matèria de geologia).
- Cobrir les places no ocupades per funcionaris amb plaça en propietat atenent a criteris ideològics o d'afinitat personal.

➤ *Considerem que les conseqüències principals d'aquestes males pràctiques són les següents.*

- En conjunt, perjudiquen la formació dels alumnes, generen desconfiança en el sistema d'ensenyament, desprestigien la feina de professor i poden angoixar i desanimar els professors i els aspirants a ser-ho.

2.8 Imposar càrregues burocràtiques que perjudiquen la pràctica docent

➤ *Explicació*

Els docents sovint es veuen obligats a dedicar una quantitat significativa de temps i esforços a tasques administratives (informes, preavaluacions, plans de reforç, registres de seguiment de la programació, programacions anuals detallades, memòries, etc) la utilitat de les quals és escassa en relació amb el gran volum de feina que comporten.

➤ *Considerem que les conseqüències principals d'aquesta mala pràctica són les següents.*

- Reducció del temps del qual disposa el professorat per preparar les classes, donar suport als estudiants i formar-se professionalment.
- Desmotivació del personal docent.
- Tant la reducció del temps com la desmotivació esmentades perjudiquen la qualitat de l'ensenyament.

3. Propostes per a la millora de l'ensenyament secundari

3.1 Propostes destinades a contrarestar les concepcions pedagògiques que considerem perjudicials

- 1) Potenciar l'esforç com a requisit indispensable per assolir coneixements.
- 2) No enganyar la societat en general i els alumnes i les seves famílies en particular dient-los que qualsevol aprenentatge està a l'abast de tothom i que amb una bona pedagogia que sigui motivadora es pot aprendre sense esforç.
- 3) Procurar que persones que es consideren expertes en pedagogia no interfereixin en l'ensenyament qüestionant els mètodes dels experts en les diferents matèries i introduint terminologies d'una complexitat innecessària i contraproduent. Assumir que, en general, qui més sap com s'ha d'ensenyar una matèria és la persona experta en aquella matèria.
- 4) No demonitzar la competitivitat entre alumnes amb l'ànim d'evitar-los patiment, perquè la competitivitat fomenta l'esforç i és omnipresent en la nostra societat.
- 5) Assumir que la felicitat és un sentiment totalment subjectiu i que, per tant, no té sentit prioritzar la felicitat dels alumnes en detriment de la seva formació acadèmica.
- 6) Ensenyar als alumnes que el fracàs és normal i que s'ha d'acceptar.
- 7) Evitar que la lluita contra el fracàs escolar comporti donar aprovats i títols a qui no els mereix.
- 8) Rebutjar la idea que el fet que hi hagi un tant per cent molt alt de suspensos és un fracàs i acceptar que, en realitat, el fracàs es dona quan molts aprovats es concedeixen a alumnes que no els mereixen.
- 9) No menystenir l'acumulació de coneixements ni la memorització, ja que en el món real són necessàries i útils.
- 10) Assumir que per entendre s'ha de memoritzar i que memoritzar i entendre són dos processos complementaris i necessaris per adquirir coneixements.
- 11) Rebutjar la idea que la innovació pedagògica és sempre imprescindible i no menystenir els mètodes pedagògics tradicionals.
- 12) No sobrevalorar la utilitat pedagògica de les eines digitals.
- 13) Assumir que hi ha problemes i mancances que no es poden solucionar amb diners.

3.2 Propostes destinades a millorar l'avaluació de l'alumnat

- 14) Perseguir sempre l'objectivitat en els sistemes d'avaluació.
- 15) Establir exàmens de recuperació al juny i al setembre per tal de combatre el fracàs escolar i fomentar l'esforç.

- 16) Establir, cada dos cursos com a mínim, avaluacions externes de l'estil de les proves de competències bàsiques.
- 17) No rebaixar els continguts o el grau d'exigència que corresponen a cada matèria per tal de no devaluar els títols.
- 18) No generar greuges comparatius ni desincentivar l'esforç dels alumnes que mereixen aprovar donant l'aprobat tant a aquests com als que no han fet mèrits per aconseguir-lo.
- 19) Establir que les notes siguin numèriques i aproximades fins a les dècimes per tal que descriguin millor la realitat i per evitar greuges comparatius.
- 20) Donar més valor al treball individual que al treball en equip, i establir unes normes generals per als treballs en equip destinades a no permetre que els membres de l'equip que no han treballat treguin profit dels que han treballat i els perjudiquin.
- 21) No preparar els alumnes per a les proves de competències bàsiques per a no desvirtuar-les.

3.3 Propostes que afecten la promoció d'un curs al següent i la concessió de títols

- 22) Establir uns criteris clars i objectius que determinin quan un alumne ha de repetir curs, no demonitzar la repetició de curs i explicar-ne els efectes positius.
- 23) Establir uns criteris clars i objectius que determinin quan un alumne mereix el títol d'ensenyament secundari al qual aspira.
- 24) Establir que les proves que s'han de superar per a l'obtenció del certificat de nivell de suficiència de català (nivell C1) siguin úniques i que el fet de posseir un títol d'ensenyament secundari no impliqui tenir el nivell C1. Proposem que els centres escolars de secundària promoguin entre els alumnes majors de 15 anys la realització de proves estandarditzades destinades a l'obtenció del nivell C1 i la facilitin.

3.4 Propostes destinades al tractament de la diversitat

- 25) Potenciar i no escatimar les aules d'acollida, en les quals se satisfan les necessitats educatives específiques de l'alumnat nouvingut.
- 26) Proposem l'estructura de l'ensenyament secundari que s'exposa a continuació, la qual està basada en la dels *Länder* alemanys de Berlín i Brandenburg.
 - L'ensenyament secundari es dividiria en Ensenyament Secundari Obligatori, dels 12-13 anys als 15-16 anys, i Ensenyament Secundari Postobligatori, dels 15-16 anys als 17-18 anys.
 - L'Ensenyament Secundari Obligatori es dividiria en quatre cursos diversificats en tres itineraris: Preparatòria (preparació per al Batxillerat), Formació Professional de Grau Mitjà i Formació Professional Bàsica. Ambdues formacions professionals serien similars a les actuals.

- L'assignació dels alumnes als diferents itineraris es faria atenent a les qualificacions globals obtingudes en l'Ensenyament Primari. S'establirien mecanismes per poder canviar d'itinerari atenent a l'evolució de l'alumne i a les seves preferències.
- El títol de graduat en Formació Professional Bàsica permetria accedir a la Formació Professional de Grau Mitjà.
- L'Ensenyament Secundari Postobligatori hauria de tenir dos itineraris principals: Batxillerat i Formació Professional de Grau Superior. Ambdós itineraris haurien de ser similars als actuals.
- El títol de graduat en Preparatòria permetria accedir al Batxillerat i a la Formació Professional de Grau Superior.
- El títol de graduat en Formació Professional de Grau Mitjà permetria accedir a la Formació Professional de Grau Superior.
- Els alumnes graduats en Batxillerat podrien accedir a qualsevol estudi universitari un cop superades les proves d'accés corresponents.
- Els alumnes graduats en Formació Professional de Grau Superior podrien accedir a qualsevol estudi universitari que es consideri relacionat amb els estudis cursats. En cas de voler accedir a uns estudis universitaris diferents, haurien de superar les proves d'accés corresponents.

3.5 Propostes que afecten la disciplina dels centres educatius

- 27) Establir un marc disciplinari general que tipifiqui les sancions en el cas de les faltes greus.
- 28) Establir els mecanismes necessaris per aconseguir que als docents no els falti suport a l'hora d'impartir disciplina.
- 29) Establir la figura del vigilant de seguretat en els centres educatius de secundària on hi hagi vandalisme o problemes de convivència amb violència freqüents.

3.6 Propostes destinades a dignificar la professió docent

- 30) Crear la figura del defensor del professor.
- 31) No vincular per norma l'èxit o el fracàs del professor amb la proporció d'alumnes que aprova respecte del total.
- 32) No avaluar el professor en funció del nombre d'alumnes que trien la seva matèria, perquè és freqüent que els alumnes triïn les matèries que consideren més fàcils d'aprovar.
- 33) En cas que un conflicte generi queixes per part d'algun alumne o/i de la seva família, abans d'emetre un judici, escoltar sempre la versió del professor i, en principi, considerar-la sempre la més versemblant tret que hi hagi proves clares en contra.

- 34) No qüestionar les sancions imposades pel professor a menys que hi hagi motius poderosos per fer-ho.
- 35) Tenir en compte en l'avaluació dels docents el grau de coincidència que hi hagi entre les seves notes i les notes provinents d'avaluacions externes, com ara les proves de competències bàsiques.
- 36) No assignar matèries a professors que no estan capacitats per impartir-les.
- 37) Fomentar una competència entre centres educatius que no comporti perjudicis per a l'ensenyament. No és gens convenient que la competència es basi en quin centre educatiu posa més fàcil l'obtenció d'aprovat i títols.

3.7 Propostes que afecten la contractació i la formació del professorat

- 38) Oferir màsters de formació del professorat que dediquin menys temps a qüestions pedagògiques subjectives i més temps als continguts de les matèries i les maneres d'ensenyar-los.
- 39) Fomentar que hi hagi més aspirants a professor de secundària dignificant aquesta professió.
- 40) Establir els sistemes de formació i d'avaluació necessaris per evitar que hi hagi professors que imparteixin matèries de les quals tenen pocs coneixements (biòlegs que no saben geologia, farmacèutics que no saben física, historiadors que no saben llatí...)
- 41) Oferir un programa de formació permanent en què la majoria dels cursos estiguin dedicats a temes relacionats amb els continguts de les matèries i les maneres d'ensenyar-los.
- 42) Possibilitar i incentivar la reincorporació de professors jubilats destinats a cobrir temporalment places que estan vacants des de fa massa temps.
- 43) Possibilitar que el professorat es pugui jubilar parcialment.
- 44) Establir els mecanismes necessaris (inspecció) per evitar que les places no ocupades per funcionaris amb plaça en propietat siguin assignades atenent a criteris ideològics o d'afinitat personal.
- 45) Posar a disposició del professorat de secundària llibres de text, en format digital, els continguts dels quals serveixin de guia i hagin estat validats per part de persones expertes en cada matèria nomenades per les universitats.

3.8 Propostes destinades a reduir la càrrega de treball burocràtic

- 46) No demanar als docents programacions detallades, que són impossibles d'aplicar, a causa de les múltiples circumstàncies que afecten el temps disponible.
- 47) Establir per llei currículums detallats de cada matèria, de tal manera que la feina de programació del professorat sigui, principalment, la temporització.
- 48) Fer que siguin voluntaris i no obligats els comentaris personalitzats de les notes.

- 49) Rebaixar la càrrega burocràtica dels tutors.
- 50) Demanar memòries escrites només quan siguin imprescindibles per transmetre la informació.

Autors: *Lídia Ribas Espinalt* i *Florenci Vallès Sala* (a/e: fvalles1@xtec.cat)

La Lídia és professora titular de llatí i grec clàssic a l'Institut Gerbert d'Aurillac de Sant Fruitós de Bages.

El Florenci va ensenyar ciències a secundària en 35 cursos acadèmics i, en 29 d'ells, va ser professor titular d'institut de secundària de l'especialitat de biologia i geologia. Actualment està jubilat de l'ensenyament secundari, però col·labora amb l'institut esmentat i amb l'Institut d'Auro de Santpedor.